



Mededelingenblad

Oudheidkamer

Tiel en Omstreken

Redactie: Frits Kat
Koos Gelens
Annemarie Daalderop
Tonnie Gresnigt
Redactieadres: Nieuwe Tielseweg 20-23
4001 JW Tiel
Tel. 0344-620220
Uitgave: Vereniging Oudheidkamer voor
Tiel en Omstreken
<http://www.Oudheidkamer-tiel.nl>
e-mailadres: secretaris@Oudheidkamer-tiel.nl
Datum: maart 2011

Donderdag 24 maart zal mevr. Diny Gerards -Mensink met Paul Romijn een lezing verzorgen over borduurpatronen uit de collectie Landwehr-Vogels getiteld:

Bloemen, bloemen en nog eens bloemen: 19e eeuwse hand ingekleurde borduurpatronen in beeld.

Het grootste deel van de Atlas Landwehr-Vogels is in 1995 door de familie Landwehr-Vogels aan de gemeente Tiel geschonken en ondergebracht bij het Regionaal Archief Rivierenland. Na deze schenking is in 2001 door de gemeente Tiel nog een deel van de collectie aangekocht om zo de collectie te complementeren. In 2006 is nog een aantal oude borduurboeken door de familie aan de gemeente Tiel geschonken.

In de notariële akte die in 1995 is opgemaakt is vastgelegd dat de publicatierechten toekomen aan de Stichting Vrienden van het Stadsarchief Tiel. Volgens diezelfde akte moet de collectie openbaar zijn en op gezette tijden worden tentoongesteld.

Vanaf het eerste moment is de collectie openbaar en toegankelijk geweest. De collectie was weliswaar niet op objectniveau ontsloten, maar was thematisch goed toegankelijk en kon zo worden bestudeerd.

Enige tijd geleden ontstond het idee om de collectie op objectniveau te laten ontsluiten door iemand met kennis van zaken en met de interesse voor dit werk. In de persoon van Diny Gerards is deze wens begin 2009 in vervulling gegaan en zal binnenkort worden afgerond. In een volgende fase zal de collectie ook digitaal toegankelijk worden gemaakt.

Vanaf 1804 worden er door zo'n 100 uitgevers borduurpatronen verkocht, die met de hand waren ingekleurd. De belangrijkste steden waar uitgevers waren gevestigd waren Berlijn, Wenen en Parijs. In de Biedermeiertijd (tussen 1815 en 1848) werden deze patronen voor gebruiksartikelen en

schilderijen in de huiselijke sfeer geborduurd. Over dit onderwerp gaat deze lezing. U wordt door Diny Gerards-Mensink (zelf een enthousiast verzamelaar van borduurpatronen) meegenomen op een zoektocht naar de herkomst en de productiewijze van deze patronen. Daarnaast vertelt zij u iets over de betekenis die deze hebben gehad voor de borduursters, de garenfabrikanten, de canvas- en linnenfabrieken en de export binnen en buiten Europa. Vele prijzen werden gewonnen door uitgevers op wereldtentoonstellingen voor hun innovatie, maar ook voor de economische betekenis die deze patronen hadden voor Duitsland, Oostenrijk en Frankrijk.

Een stoffig onderwerp? U zult verbaasd zijn over de kleurrijkheid van deze patronen, de weelderigheid van de bloemen en de bloemboeketten en de lieflijke tafereeltjes die op de patronen te zien zijn.

Aansluitend op de lezing van Diny Gerards zal de collectiebeheerder Paul Romijn van het Regionaal Archief Rivierenland terugblikken op de meest opvallende momenten van het gebruik van de collectie. Hij zal enkele tentoonstellingen en publicaties bespreken.

Dinsdag 5 april een lezing van dhr. Wim Veerman over Zuid-Afrika en de Culemborgse Jan van Riebeeckfeesten in 1952,

De Culemborger Jan van Riebeeck landt 6 april 1652 bij het latere Kaapstad in Zuid-Afrika, waarmee de grondslag wordt gelegd voor de huidige republiek. Driehonderd jaar later is dat feit aanleiding tot het vieren van grootse internationale-, national-e en lokale feesten. Ondanks het feit dat er toch wel wat kritische geluiden waren in verband met de gehanteerde apartheidspolitiek wordt er een nationaal comité opgericht en natuurlijk een lokaal comité in de geboorteplaats van Jan van Riebeeck, Culemborg. Na veel overleg volgt eindelijk in april 1952 er een nationale herdenking in de Culemborgse Barbarakerk, waar een plaquette onthuld en een door Marius Monnikendam gecomponeerd oratorium uitgevoerd wordt. Het is tevens de start voor een maand durende lokale feestvieringen. Er is een openluchtspel, een reünie van afstammelingen van Van Riebeeck, sportwedstrijden en als hoogtepunt een bezoek van Koningin Juliana. Gedenkpenningen, sluitzegels en postzegels worden uitgegeven en er zijn historische tentoonstellingen.

Ook in Zuid-Afrika wordt het uitbundig gevierd en wordt zelfs de markt van Culemborg nagebouwd. Burgemeester Koningsbrugge brengt zelfs een officieel bezoek aan Kaapstad en een Zuid-Afrikaanse volksdansgroep maakt een tournee door Nederland, waarbij natuurlijk Culemborg niet wordt overgeslagen. Er wordt dan zelfs een gezamenlijke barbecue gehouden, waarvoor de ingevroren schapen uit Zuid-Afrika ruim tevoren besteld waren. Van die alom door de Nederlandse- en Culemborgse gemeenschap gevierde herdenking worden beelden vertoond welke gelukkig bewaard zijn in het archief van het toenmalige Comité Jan van Riebeeckherdenking.

Vijftig jaar later, in 2002 wordt het bescheidener, slechts lokaal herdacht en zeker niet meer met enthousiasme door de gehele Nederlandse en Culemborgse bevolking gedragen. Men doet dat met een historische tentoonstelling in het Museum Elisabeth Weeshuis te Culemborg onder de veelzeggende titel 'Held of hufter'. De tijden zijn ook in Culemborg veranderd!

Help de contributie laag te houden.

Meldt u aan om de MOT in het vervolg alleen per e-mail te ontvangen door een e-mail te zenden aan Annemarie Daalderop (ledenadministratie)

[a.daalderop1@kpnplanet .nl](mailto:a.daalderop1@kpnplanet.nl)

Zaterdag 16 april is de geplande datum voor de grote excursie naar de vestingstad Willemstad

Traditiegetrouw wordt het jaarprogramma afgesloten met de grote excursie. Ditmaal is gekozen voor het pittoreske vestingplaatsje Willemstad, gelegen aan het Hollands Diep. Het schitterende stadje ontleent zijn naam aan Willem van Oranje, die aan het eind van zijn leven besloot het plaatsje tot één van zijn steunpunten te maken in de strijd tegen Spanje. Wallen werden aangelegd in de vorm van een ster met 7 punten, genoemd naar de 7 provinciën. Na de dood van Willem van Oranje bleef de belangstelling van de Oranjes voor het stadje bestaan. Zo verfraaide Maurits het plaatsje met een raadhuis - nu museum - en liet hij de speciaal voor de protestantse eredienst bestemde Koepelkerk bouwen. Het plaatsje ademt de sfeer van het verleden en is een bezoek meer dan waard.



PROGRAMMA

9.00 uur: Vertrek vanaf station Tiel (voorzijde)

10.30 uur: Koffie/Thee (2x) met appelgebak

11.00 uur: Gidsen halen ons op in het Wapen van Willemstad voor de stadswandeling

12.30 uur: Lunch in restaurant de Rosmolen, bestaande uit wit en bruin brood, diverse luxe broodjes, krentenbrood, croissants, diverse vleeswaren, diverse kaassoorten, gekookt ei/boerenomelet, diverse soorten jam en zoetwaren, kroket. Hierbij worden koffie, thee en melk geschonken.

14.00 uur: Gidsen halen ons op voor een bezoek aan de Koepelkerk en het Mauritshuis.

15.00 uur: Einde programma.



Opties daarna: wandeling over de stadswallen (bastions) met prachtig uitzicht over het water, flaneren en neerstrijken op een terrasje met b.v. uitzicht op het haventje.

Voordat we weer in de bus naar huis stappen biedt het bestuur van de Oudheidkamer u een afscheidsdrankje aan in restaurant De Rosmolen.

17.00 uur: Vertrek naar Tiel. Aankomst rond 18.30 uur.

De kosten voor deze dagreis bedragen slechts € 35 p.p. voor leden, niet-leden betalen € 45. In verband met de buscapaciteit (50 personen) gaarne zo spoedig mogelijk, in ieder geval vóór woensdag 13 april, aanmelden door middel van onderstaande strook, of per email a.daalderop1@kpnplanet.nl of secreataris@oudheidkamer-tiel.nl

Deelname geschiedt in volgorde van binnenkomst van uw aanmelding en betaling.

Bij over-inschrijving genieten leden van de Oudheidkamer voorrang. Wij verzoeken u het verschuldigde bedrag gelijktijdig met uw aanmelding over te maken op postrekening 42 40 023 t.n.v. Oudheidkamer Tiel, De Wingerd 4, 4003 EP Tiel, onder vermelding van "Excursie Willemstad".

Wij rekenen op een volle bus, want Willemstad is een uit de route liggend pareltje.

Donderdag 21 april de jaarvergadering

aanvang 19.30 uur.

Na de behandeling van de jaarstukken, die u tijdig zullen worden toegestuurd, zal Peter Schipper u in gedachten meenemen langs Tielse monumenten. De meeste daarvan zult u ongetwijfeld kennen maar we zijn ervan overtuigd dat de spreker er vele onbekende verhalen en details over zal kunnen vertellen.

Lustrum

Op **zaterdag 14 mei 2011** bestaat de Vereniging Oudheidkamer voor Tiel en Omstreken 110 jaar. Deze dag laten wij vanzelfsprekend niet ongemerkt voorbijgaan maar zal op gepaste, feestelijke wijze worden gevierd.

U wordt tijdig op de hoogte gebracht van het programma en uitgenodigd daarbij aanwezig te zijn, maar wij vragen u nu al deze jubileumdag in uw agenda te noteren

Graag willen wij u attenderen op de vernieuwde website van de Oudheidkamer en de diverse werkgroepen. Ook de site van de Historische Werkgroep (HWT) is geheel vernieuwd. Door geregeld op onze website te kijken blijft u op de hoogte van onze activiteiten op het gebied van de geschiedenis van Tiel en omstreken in algemene zin, van ons lezingenprogramma en excursies.

ANTWOORDSTROOK EXCURSIE WILLEMSTAD

NAAM.....ADRES.....
.....

TELEFOON..... (svp invullen)

Wenst deel te nemen aan de excursie naar Willemstad op 16 april 2011 metpersonen

Aantal leden:..... aantal introducés

U wordt verzocht deze strook na invulling en ondertekening vóór 13 april te retourneren aan:
mw. A. M. Daalderop, Nieuwe Tielseweg 20/23, 4001 JW Tiel.

Datum:.....

Handtekening: